

Educational Technologies for Strengthening Students’ Socio-Pedagogical Adaptation

Amonov Mirjon Namozovich

Teacher of the Department of Pedagogy at Bukhara State University

Abstract. This article examines the pedagogical conditions for developing students’ adaptation to socio-pedagogical activities, the factors influencing its development, and the role of modern educational technologies. In addition, the scientific and pedagogical foundations for developing adaptive competence in the process of preparing future teachers for professional activity within the higher education system are analyzed.

Keywords: socio-pedagogical activity, adaptation, pedagogical conditions, professional competence, interactive methods, pedagogical technologies.

Annotatsiya Ushbu maqolada talabalarning ijtimoiy-pedagogik faoliyatga moslashuvini shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari, ularni rivojlantirish omillari hamda zamonaviy ta’lim texnologiyalarining roli yoritilgan. Shuningdek, oliy ta’lim tizimida bo‘lajak pedagoglarni kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonida moslashuv kompetensiyasini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik asoslari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: ijtimoiy-pedagogik faoliyat, moslashuv, pedagogik shart-sharoitlar, kasbiy kompetensiya, interfaol metodlar, pedagogik texnologiyalar.

Аннотация. В данной статье раскрываются педагогические условия формирования адаптации студентов к социально-педагогической деятельности, факторы её развития, а также роль современных образовательных технологий. Кроме того, проанализированы научно-педагогические основы развития адаптационной компетентности в процессе подготовки будущих педагогов к профессиональной деятельности в системе высшего образования.

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

Ключевые слова: социально-педагогическая деятельность, адаптация, педагогические условия, профессиональная компетентность, интерактивные методы, педагогические технологии.

Kirish Bugungi globallashuv sharoitida oliy ta’lim tizimi oldida turgan asosiy vazifalardan biri — bo’lajak mutaxassislarning kasbiy va ijtimoiy muhitga tez va samarali moslashuvini ta’minlashdir. Ayniqsa, pedagogik yo’nalishdagi talabalar uchun ijtimoiy-pedagogik faoliyatga moslashuv muhim ahamiyat kasb etadi.

Ijtimoiy-pedagogik faoliyat — bu ta’lim jarayonida shaxsning ijtimoiy muhit bilan o’zaro munosabati, pedagogik jarayonlarda faol ishtiroki hamda kasbiy vazifalarni bajarishga tayyorgarligini ifodalovchi murakkab tizimdir. Shu bois talabalarda moslashuv jarayonini shakllantirish pedagogik shart-sharoitlarga bevosita bog’liqdir. Talabalarning ijtimoiy-pedagogik moslashuvi — bu ularning ta’lim muhitiga, kasbiy faoliyat talablariga va ijtimoiy munosabatlarga integratsiyalashuv jarayonidir. Ushbu jarayon quyidagi komponentlarni o’z ichiga oladi:

Kasbiy motivatsiya — bu talabaning o’z kasbiga bo’lgan qiziqishi, intilishi va faoliyatni muvaffaqiyatli amalga oshirishga bo’lgan ichki ehtiyojdir. U talabaning pedagogik faoliyatga ongli ravishda yondashishini, o’z ustida ishlashini hamda kasbiy mahoratini rivojlantirishini ta’minlaydi. Kasbiy motivatsiya yuqori bo’lgan talabalar ta’lim jarayonida faol ishtirok etadi, yangiliklarga intiladi va pedagogik faoliyatga mas’uliyat bilan yondashadi.

Kommunikativ kompetensiya — bu talabaning muloqot jarayonida fikrini aniq va ravon ifoda eta olish, boshqalarni tinglash, jamoa bilan samarali hamkorlik qilish hamda pedagogik munosabatlarni to’g’ri tashkil etish qobiliyatidir. Ushbu kompetensiya bo’lajak pedagog uchun muhim bo’lib, o’qituvchi va talaba o’rtasidagi samarali

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

muloqotni ta’minlaydi. Kommunikativ kompetensiya orqali talabalar ijtimoiy munosabatlarga moslashadi va pedagogik jarayonni samarali boshqarishni o’rganadi.

Ijtimoiy faollik — talabaning jamiyat hayotida, ta’lim muassasasidagi ma’naviy-ma’rifiy tadbirlarda hamda jamoatchilik ishlarida faol ishtirok etishidir. Ijtimoiy faol talabalar tashabbuskor, mas’uliyatli va hamkorlikka moyil bo’ladi. Bu esa ularning ijtimoiy-pedagogik faoliyatga moslashuvini tezlashtiradi hamda liderlik qobiliyatlarini rivojlantiradi.

Pedagogik fikrlash — pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish, ta’lim jarayonidagi muammolarni aniqlash va ularga samarali yechim topish qobiliyatidir. Pedagogik fikrlash orqali talabalar ta’lim jarayoniga ijodiy yondashadi, o’quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga oladi hamda samarali pedagogik metodlarni tanlaydi. Bu sifat bo’lajak pedagogning kasbiy kompetensiyasini belgilovchi muhim omillardan biridir.

Refleksiv faoliyat — talabaning o’z faoliyatini tahlil qilishi, yutuq va kamchiliklarini baholashi hamda o’zini rivojlantirish ustida ishlash jarayonidir. Refleksiya orqali talaba o’z bilim va ko’nikmalarini takomillashtirib boradi, xatolar ustida ishlaydi va pedagogik tajribasini boyitadi. Ushbu faoliyat shaxsiy va kasbiy rivojlanishda muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur komponentlar bir-biri bilan uzviy bog’liq bo’lib, talabaning kasbiy shakllanishida muhim rol o’ynaydi. Talabalarning ijtimoiy-pedagogik moslashuvini shakllantirishda quyidagi pedagogik shart-sharoitlar muhim hisoblanadi: Innovatsion ta’lim muhitini yaratish. Ta’lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish talabalarning faolligini oshiradi. Interfaol metodlar, raqamli platformalar va loyiha asosidagi ta’lim muhim ahamiyatga ega. **Amaliy yo’naltirilgan ta’limni tashkil etish** Talabalar nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog’lagan holda o’zlashtirishi zarur. Pedagogik amaliyot, treninglar va real vaziyatlar orqali moslashuv tezlashadi.

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

Motivatsion muhitni shakllantirish Talabalarda kasbga nisbatan ijobiy motivatsiyani shakllantirish ularning faol ishtirokini ta’minlaydi. O’qituvchining rag’batlantiruvchi yondashuvi bu jarayonda muhim rol o’ynaydi.

Shaxsga yo’naltirilgan yondashuv Har bir talabaning individual xususiyatlarini hisobga olish moslashuv jarayonining samaradorligini oshiradi. Differensial ta’lim yondashuvi bu borada muhimdir.

Refleksiv faoliyatni rivojlantirish Talabalarda o’z faoliyatini tahlil qilish, xatolar ustida ishlash va o’z-o’zini baholash ko’nikmalarini shakllantirish zarur.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar roli Ijtimoiy-pedagogik moslashuvni rivojlantirishda quyidagi texnologiyalar samarali hisoblanadi:

- interfaol metodlar (aqliy hujum, debat, klaster);
- muammoli ta’lim texnologiyasi;
- loyihaviy ta’lim;
- axborot-kommunikatsion texnologiyalar;
- trening va simulyatsion metodlar.

Ushbu texnologiyalar talabalarning kasbiy va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantiradi.

Xulosa qilib aytganda, talabalarning ijtimoiy-pedagogik faoliyatga moslashuvini shakllantirish zamonaviy ta’lim tizimining muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Mazkur jarayon talabalarning kasbiy kompetensiyasi, kommunikativ qobiliyati, ijtimoiy faolligi hamda pedagogik fikrlashini rivojlantirish orqali amalga oshiriladi. Shu bilan birga, refleksiv faoliyatni tashkil etish talabalarning o’z ustida ishlashi va kasbiy mahoratini takomillashtirishiga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko’rsatadiki, innovatsion ta’lim muhiti yaratish, amaliyotga yo’naltirilgan ta’limni tashkil etish, motivatsion muhitni shakllantirish hamda shaxsga yo’naltirilgan yondashuv

“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026

talabalarning ijtimoiy-pedagogik moslashuvini samarali rivojlantirishga imkon beradi. Ayniqsa, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsion texnologiyalar va loyihaviy ta’lim texnologiyalaridan foydalanish talabalarni mustaqil fikrlashga, ijodkorlikka va pedagogik faoliyatga tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Demak, oliy ta’lim muassasalarida talabalarning ijtimoiy-pedagogik faoliyatga moslashuvini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik shart-sharoitlarni takomillashtirish bo‘lajak mutaxassislarning kasbiy tayyorgarligi va raqobatbardoshligini oshirishning muhim omili hisoblanadi.

Adabiyotlar ro`yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-noyabrdagi “Ta’limtarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ – 4884-sonli qarori.
2. . Chuprov V.I., Zubok Y.A., Uilyams K. Xavfli jamiyatda yoshlar. – M.: Nauka, 2013. – P.
3. Veselkova N., Pryamikova E. O‘shishning ijtimoiy kompetensiyasi. – Ekaterinburg, 2015-yil.
4. Nagaichenko N.N. Ijtimoiy kompetensiya: kontseptsianing mazmuni va tuzilishi. – Yaroslavl Pedagogika byulleteni – 2012-yil, 3-son - II jild (Psixologiya va pedagogika fanlari)
5. B. Q.Xodjayeov, B. T. Juraev.- Toshkent: Muharrir nashriyoti, 2020.- 148b
6. Amonov, Mirjon Namozovich. "O'zbekistonda bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy ko'nikmalarini loyihalash va mustaqil tayyorlash muammolari." *Ta'lim fanlari bo'yicha akademik tadqiqotlar* 2.3 (2021): 22-26.

**“ZAMONAVIY TA’LIM VA TILSHUNOSLIK RIVOJI”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

7. Олимов Ш.Ш., Ходжиева М.Ш. Возможности применения педагогических технологий в образовательном процессе //Молодежь и XXI век-2020. – 2020. – С. 228-231.

8. Ходжиева М. Ш. Совершенствование аксиологического подхода к педагогической деятельности у будущих учителей //Научный журнал. – 2020. – №. 9 (54). – С. 43-45.

9. Yoshiyena U. M. The importance of using pedagogical technologies in special educational schools //Вестник науки и образования. – 2020. – №. 22-2 (100). – С. 24-26.